

Bollebygds kommun – Uppföljning avseende samverkansavtal lokalt folkhälsöarbete 2025

Uppföljning lokalt folkhälsoarbete

Delregionala nämnden södra (DRNS) har två samverkansavtal med varje kommun inom sitt geografiska område avseende folkhälsa. Ett avtal gäller folkhälsoarbete. Med folkhälsoarbete menas lokala systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och att utjämna skillnader i hälsa. Ett annat samverkansavtal gäller tjänsten som driver det lokala folkhälsoarbetet. Avsikten med avtalen är att underlätta det tvärssektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft.

Avtalen följs varje år upp tillsammans med verksamhetsplanen för det lokala folkhälsoarbete som bedrivits för gemensamma medel. Besvara frågorna kortfattat och hänvisa inte till eventuellt medsänt material. Eventuella ytterligare dokumentationer som genomförts inom ramen för det lokala folkhälsoarbetet till exempel verksamhetsberättelse, projekt, utvärderingar eller liknande, kan skickas in tillsammans med uppföljningen som kompletterande information.

Mejla in uppföljningen till DRNS diarium på delregional.namnd.sodra@vgregion.se med kopia till lars.paulsson@vgregion.se senast den 25 januari. Uppföljningen skickas även till kommunstyrelsen eller annan ansvarig nämnd. Om den ekonomiska redovisningen inte är helt klar den 25 januari, skickas ett preliminärt resultat in. Använd den särskilda Excel- eller Wordmallen för detta. Den slutliga ekonomiska redovisningen skickas in senast den 15 februari.

Utgångspunkter för samverkansavtal och verksamhetsplan

Internationella och nationella styrande dokument anger riktningen för folkhälsoarbetet medan regionala och lokala styrande dokument, tillsammans med dialoger mellan kommunen och DRNS, utgör grunden för prioriteringar och insatser inom samverkansavtalet.

Internationella och nationella styrande dokument som anger riktningen för folkhälsoarbetet

- Det övergripande nationella folkhälsomålet ”*att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation*”.
- FN:s Agenda 2030 med 17 Globala målen för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling och agendans grundläggande princip om att alla ska inkluderas och ingen lämnas utanför.

Exempel på regionala/lokala styrande dokument och uppdrag som ligger till grund för prioriteringar och insatser

Regionala dokument

- Regionfullmäktiges budget
- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030.
Av särskild relevans är den långsiktiga prioriteringen ökad inkludering och kraftsamling fullföljda studier.

Kommunala dokument

- Vision Bollebygd 2035
- Mål och budget 2025-2027 för Bollebygds kommun

Lokal styrning, ledning och samverkan

Folkhälsoarbetet ska innehålla systematiska och målinriktade insatser för att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa. Det ska vara långsiktigt, utgå från identifierade behov hos befolkningen samt bedrivas i samverkan med olika samhällsaktörer.

Det lokala folkhälsoarbetet ska ha en politisk styrning och bedrivas strategiskt. Folkhälsoarbetet förankras i den kommunala förvaltningen genom att folkhälsostrategen regelbundet för dialog med kommunledningen eller en motsvarande strategisk grupp. Folkhälsostrategen ska ha tillgång till, och föra dialog med, relevanta politiska nämnder och forum.

Det är viktigt att fortsätta arbetet med att synkronisera folkhälsoarbetets planeringsprocess med den kommunala planerings- och budgetprocessen, att integrera folkhälsoperspektivet i de olika aktörernas ordinarie verksamhet och att styra mot att de insatser som görs främjar utvecklingen av en mer jämlik hälsa. Arbetet med att främja och utveckla prioriterade gruppers inflytande och delaktighet i de insatser som görs behöver därmed fortsätta.

Uppföljningsfrågor om styrning, ledning och samverkan

Det har inte skett någon organisationsförändring vad gäller ansvar för folkhälsoarbetet eller placering av tjänst. Sedan några år tillbaka arbetar vi utefter ett årshjul, där folkhälsostrategen besöker kommunledningsgruppen regelbundet för att arbeta med att integrera folkhälsa i ordinarie verksamhet. Dialogerna under 2025 har lett till fortsatt gemensamt fokus på barn och ungas psykiska hälsa år 2026.

Det finns flera forum där folkhälsofrågorna hanteras internt; i kommunstyrelsen, i kommunledningsgruppen samt i olika arbetsgrupper såsom de trygghetsskapande och brottsförebyggande grupperna. Vid behov träffar folkhälsostrategen nämnderna i kommunen, exempelvis vid redovisning av statistik. Samverkan med regionens verksamheter sker framför allt inom Närvårdssamverkan och inom arbetsgruppen "samverkan äldre". Samverkan med externa aktörer sker också i en rad olika sammanhang; inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, föräldraskapsstöd, samverkan äldre, samverkan med föreningslivet och så vidare. Det är inget forum som folkhälsostrategen saknar tillträde till för att kunna driva folkhälsoarbetet eller för att kunna samverka med regionen.

Rollen som folkhälsostrateg

Är det några särskilda arbeten eller processer som du deltar i eller driver som du vill lyfta fram och som inte finns med delen om "Uppföljning folkhälsoinsatser? Om ja, vilka?

Folkhälsostrategen har tillsammans med näringslivsutvecklaren arbetat med att ta fram ett kommunövergripande program för social hållbarhet. Programmet är på remiss till 2026-02-28.

Bollebygds kommun har ställt sig bakom Strategin för ett jämställt Västra Götaland 2024-2027. Folkhälsostrategen är utsedd kontaktperson gentemot Länsstyrelsen och den egna verksamheten med ansvar för det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering i organisationen.

Ekonomisk redovisning för lokalt folkhälsoarbete

Folkhälsoinsatserna är 50/50-finansierade och respektive part avsätter 14 kronor/invånare. Folkhälsotjänsten finansieras enligt separat avtal. Den ekonomiska redovisningen görs i en Excelmall och skickas in tillsammans med avtalsuppföljningen.

Det är enbart de insatser som genomförs med gemensamma medel som ska finnas med i den ekonomiska redovisningen. Lokala insatser som inte finansieras gemensam inom avtalet, men som tagits upp i verksamhetsplanen, skrivs in i kolumnen "Övrigt" i Excelmallen.

Uppföljning folkhälsoinsatser

Det som följs upp är vad insatsen har lett till, om insatsen genomfördes enligt plan, en förklaring till eventuell avvikelse och hur insatsen genomfördes i stället, och vad kommunen tar med sig i det fortsatta arbetet.

Område: Barn och ungas uppväxtvillkor		
Insats/målgrupp	Genomförande	Uppföljning
Föräldraskapsstöd till föräldrar/vårdnadshavare med barn upp till 18 år	Erbjuda föräldraskapsstödjande utbildningar. Insatsen syftar till att stärka föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn med mål att alla barn ska få en god uppväxt. Insats sker i samarbete med socialförvaltningen och familjecentralen.	En kurs i Active parenting med 6 deltagare. Utvärderingen visar att deltagarna känner ökad tillit till sin egen föräldraförmåga samt att relationen till barnen har förbättrats. Kursen kommer erbjudas 2026. Två kurser i trygghetscirkeln med 9 deltagare per kursomgång. Positiv utvärdering där deltagarna uttrycker uppskattning över att få möta andra föräldrar. Trygghetscirkeln kommer erbjudas 2026.

		Kurs i ledarskapsträning för tonårsföräldrar, LFT, har inte kunnat starta pga lågt deltagarintresse. Kursen kommer att erbjudas 2026. Förebyggande arbete mot våld i nära relation genom lokala insatser under vecka 47 "En vecka fri från våld".
	Samordna föräldraskapsstödet genom regelbundna träffar med det lokala nätverket. Sammanställa utbudet av föräldraskapsstöd på kommunens hemsida. Syftet är att kunna erbjuda vårdnadshavare ett samlat och lättillgängligt föräldraskapsstöd för att öka barn och ungas förutsättningar för goda och jämlika uppväxtvillkor. Medverkande är familjecentralen, BVC, IFO, bibliotek, svenska kyrkan och elevhälsan.	Två nätverksträffar har genomförts. En representant från förskolan har adderats i nätverket. Träffarna är värdefulla då de innebär kontakt och informationsutbyte mellan verksamheter som inte möts i andra sammanhang.
	Delta i Sjuhärads nätverk för föräldraskapsstöd. Syftet är att omvärldsbevaka och kunna erbjuda Bollebygds kommuninvånare ett likvärdigt föräldraskapsstöd som övriga kommuner. Nätverket är en samverkan mellan Sjuhäradskommunerna, Mölndal, Härryda, Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen (Central barnhälsovård, Södra Älvsborg).	Nätverket har lagts på is, frågorna hanteras i folkhälsostrategernas nätverk i Sjuhärad istället.

Ökat inflytande och delaktighet Barn och unga	Regelbundna möten med ungdomsrådet. Genom ungdomsrådet öka ungas inflytande och delaktighet i kommunala planerings- och beslutprocesser. Ungdomsrådet är remissinstans när samhällsbyggnadsförvaltningen tar fram nya detaljplaner, översiktsplaner mm. Stödja och utveckla ungdomsdemokratiarbetet i kommunen. Sida 12 Samverkan med förvaltningarna och nämnderna, utifrån de frågor som ungdomsrådet initierar och driver	Rådet har haft 6 möten. Rådet har lämnat remissvar på en detaljplan samt svarat på en remiss om omorganisation av ungdomsgården. Rådet har varit involverat i kommunens arbete med en ny arkitekturstrategi. Dialog med ansvariga tjänstepersoner om kollektivtrafiken och hållbarhetsarbetet i kommunen. Arbetat aktivt för att rekrytera fler medlemmar. Det har under några års tid varit svårt att få unga att engagera sig i rådet. Det krävs mer tid för relationsskapande arbete och marknadsföring för att få in nya medlemmar.
	Demokratiprocess där barn och unga beslutar om en summa pengar. Arbetet handlar om att konkretisera hur den demokratiska processen fungerar samt att ge barn möjlighet att påverka sin närmiljö. Samarbete med samtliga skolor, ungdomsrådet och kommunens förtroendevalda. (Insatsen görs utanför avtalet och finansieras av kommunens egna medel).	Processen genomfördes för tjugonde året i rad, alla skolor i kommunen deltog. <i>(insatsen görs utanför avtalet och finansieras av kommunens egna medel)</i>
Fullföljda studier Barn och föräldrar med barn i åldrarna 0-6 år	Främja läsning och stimulera små barns språkutveckling genom läsfrämjande projekt på familjecentralen. Samverkan med familjecentralen, BVC och biblioteket. Ett gemensamt arbete som i förlängningen syftar till att	Projektet har genomförts enligt plan. Läs med mig- läsfrämjande träffar vid 5 tillfällen under året. Genomgång av materialet från "Bokstart", dialog om barns språkutveckling och vikten av högläsning. 17 barn och 17 föräldrar deltog.

	stärka förutsättningarna för fler barn och unga att fullfölja sina studier. Fullföljda studier är en viktig komponent för att utjämna uppväxtvillkor för barn och unga. Målsättningen är att uppväga skillnader i barn och ungas förutsättningar. Samordnare på familjecentralen driver insatsen och avsätter 5 % av sin tjänst till det läsfrämjande projektet.	Lässtimulerande bokpåsar för utlån via familjecentralen. Samordnaren har använt sig av materialet i bokpåsarna i verksamheten för att väcka intresset för dem samt visa föräldrar hur de kan använda materialet. 7/4 Pippi på besök. De läste, sjöng och ramsade. Alla barn fick med sig en Pippi-bok hem. 12 barn och 9 vuxna deltog. 25/5 Pippi i biblioteksparken, Mini-Röris, tipspromenad, balansbana. Barnen fick en Pippibok. 12 barn och 10 vuxna. Läsutmaning under sommaren, 27 barn deltog och fick en bok i utbyte. 2/10 sinnespromenad i biblioteksparken. 30 barn och 24 vuxna deltog. Alla barn fick en bok – Bebbes bästa ljud. 24/11 dramatisering av boken ”en busig banan” Barnen fick med sig boken hem. 15 barn och 12 vuxna deltog.
	Fysisk aktivitet på recept (FaR) FaR kommer att införas som metod inom elevhälsan, med syfte att kunna främja hälsa och förebygga såväl fysisk som psykisk ohälsa genom att skriva ut fysisk aktivitet på recept till de elever som har behov av det. Insats sker i samverkan med	Centrum för fysisk aktivitet (CFFA) utbildade elevhälsopersonalen i FaR-metoden. Elevhälsan har kommit igång med att förskriva FaR. CFFA höll tillsammans med kommunen ett informationsmöte för aktivitetsarrangörer i kommunen. Hittills har fem

	uppdragsgrupp Strategi för hälsa, inom Närvårdssamverkan. Funktion som samordnar arbetet; Rektor för elevhälsan avsätter 5 % av sin tjänst.	aktörer certifierat sig i ”Trygg start”. Kommunikation mot skolpersonal, vårdnadshavare och elever om satsningen. Arbetet med FaR fortsätter 2026.
	Livsviktiga snack i skolan Livsviktiga snack i skolan är ett material framtaget av Suicide Zero som riktar sig till elever i årskurs 3-6. Materialet handlar om vikten av att lära barn att uttrycka hur de mår. Forskningen visar att det har en förebyggande effekt att kunna sätta ord på känslor och be om hjälp när det behövs. Insatsen genomförs på Töllsjöskolan under 2025. Om insatsen faller väl ut Sida 13 kan den införas på resterande skolor i kommunen under 2026. Samordnare: Rektor för Töllsjöskolan avsätter 5 % av sin tjänst för satsningen.	Materialet har använts under året och arbetet kommer att fortsätta under 2026.

Område: Hälsofrämjande livsmiljö		
Insats/målgrupp	Genomförande	Uppföljning
Trygghetsskapande och brottsförebyggande Riktat till kommunens invånare	Regelbunden samverkan med det lokala brottsförebyggande rådet (lokala Brå) som arbetar strategiskt med planering, utformning och uppföljning av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete och Kommunens samverkansöverenskommelse med Lokalpolisområde Borås 2023–2026, ligger till grund	Fyra möten under året. Ett viktigt forum för samverkan och informationsutbyte.

	för arbetet och dess inriktning. Syftet är att förebygga brott och skapa ett tryggare Bollebygd. Kommunpolis, kommunens förvaltningar, näringsliv och räddningstjänst är representerade. Vid behov bjuds fler aktörer in såsom Länsstyrelsen och föreningsliv.	
Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete Barn och unga	Regelbundna träffar och samverkan inom den strategiska arbetsgruppen SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid). Syftet är tidig upptäckt av ungdomar i riskzon, stärka ungas förutsättningar till en god uppväxt samt minska till exempel skadegörelse och droganvändning.	Fyra möten under året. Ett viktigt forum för samverkan och informationsutbyte.
Hälsofrämjande livsmiljö, ökad fysisk aktivitet	På egna ben På egna ben är en utmaning för elever i årskurs 4–6. Satsningen syftar till att uppmuntra barn att ta sig till skolan och aktiviteter på egen hand, genom att gå, cykla eller åka kollektivt. Alla kommunens skolor deltar i satsningen. Samverkan med Västtrafik. Skolskjutssamordnaren samordnar arbetet och avsätter 5% av sin tjänst till det.	På egna ben har engagerat 8 klasser (166 elever) i Bollebygds kommun att aktivt arbeta med förändring när det gäller hållbara resor, miljö, hälsa och trafiksäkerhet. En resevaneundersökning har gjorts bland 1331 elever som deltog i projektet 2025. Undersökningen visar en tydlig förflyttning från bil till cykel och gång. Arbetet med På egna ben fortsätter under 2026.
HBTQI	Kunskapshöjande insats om HBTQI-personers livsvillkor och förutsättningar. Forskning och statistik visar att hbtqi-personer på gruppnivå har sämre hälsa jämfört med övrig befolkning. För att uppnå ökad jämlikhet i hälsa är det därmed angeläget att arbeta för	I samverkan med HR lyftes normmedvetenhet in i chefernas årshjul. Cheferna uppmuntrades att lyfta temat för diskussion i samband med tre APT under året. I genomförandet lades fokus på att tillsvidareanställda i

	förbättrade förutsättningar hos denna målgrupp. Digital utbildning via Info caption. Syftet är ökade kunskaper i normmedvetenhet, diskriminering och hur kommunens verksamheter kan bli mer inkluderande. Samtlig personal i kommunen har tillgång till kursen, men det läggs särskilt fokus på att personal inom förskola, skola, IFO/funktionsnedsättning samt äldreomsorg genomför den. Utbildningen lyfts för gemensam diskussion och dialog i samband med APT (arbetsplatsträff).	kommunen skulle genomföra utbildningen. Totalt har 62% (501 tillsvidareanställda) gjort klart utbildningen. 6% har påbörjat den och 32% har inte påbörjat utbildningen. En del har dock gjort utbildningen gemensamt på APT, vilket påverkar statistiken till det sämre. Utvärderingen visar att: majoriteten har fått ökade kunskaper om normmedvetenhet och majoriteten ser behov av ett fortsatt arbete med normmedvetenhet.
Samverkan äldre Äldre	Regelbundet samordna arbetsgruppen "samverkan äldre". Arbetsgruppen planerar för en äldremsa under våren 2025 samt för aktiviteter och föreläsningar riktade till målgruppen. Syftet är att nå ut till målgruppen äldre med information om vad som erbjuds inom förebyggande verksamheten. Främja fysisk och psykisk hälsa samt motverka ofrivillig ensamhet. Samverkan sker mellan primärvård och kommunen.	Seniormässa i maj med prova-på-aktiviteter. 150 deltagare. Föreläsning med Ingmar Skoog, 70 är det nya 50. I samverkan med Folkuniversitetet, Lions Hindås, ABF och PRO. Antal åhörare; 174. Lugn av naturen, studiecirkel med 5 träffar vid natursköna Vanna Kvarn. 5-8 deltagare varje träff. Meditation, stresshantering och medveten närvaro. Efter dialog och önskemål från det kommunala pensionärsrådet har representanter från båda pensionärsorganisationerna adderats i "samverkan äldre". Föreläsning om mental hälsa i samverkan med Genki. 30 deltagare. Vecka 47 "En vecka fri från våld". Aktiviteter på Bollegården såsom besök av polisen och kunskapshöjande

		föreläsning om våld. Totalt 80 deltagare.
--	--	---

Område: Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar		
Insats/målgrupp	Genomförande	Uppföljning
Förebygga och minska bruket av ANDTS hos unga i kommunen	Deltar tillsammans med socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och ideella föreningar i det strategiska och operativa arbetet med drogfria aktiviteter. Det handlar bland annat om kommunens drogfria skolavslutningar, ANDTS-information till föräldrar/vårdnadshavare och Länsstyrelsens arbete mot langning. Utifrån rådande utveckling gällande ungas konsumtion av e-cigarett och snus läggs ett särskilt fokus på tobaks- och nikotinprodukter.	Kommunens förebyggare ordnade en grupp för tjejer på högstadiet med träffar varje vecka under våren. 6 deltagare. Träffarna bestod av olika teman för att stärka tjejernas självkänsla och öva på gränssättning och hur de kan göra proaktiva val relaterat till vänner, att avstå alkohol, tobak och droger. Schools out summer: cirka 300 deltagare. Artist LSB. Brevutskick till vårdnadshavare inför skolavslutning. Spridning av kampanjmaterialet från Fullkoll.nu i samband med årets storhelger. Redovisat resultatet av CAN:s drogvaneundersökning 2025 i strategiska forum i kommunen. Resultatet kommer redovisas för nämnderna i början av 2026. Schools out jul med inhyrd trollkarl. 95 deltagare.

Område: Främja folkhälsoinsatser hos föreningar och frivilligorganisationer		
Insats/målgrupp	Genomförande	Uppföljning

Sökbara medel till föreningar och frivilligorganisationer	Föreningar och frivilligorganisationer kan ansöka om folkhälsomedel för insatser som främjar hälsan bland kommunens invånare. Anvisningar och kriterier för hur medlen får användas finns. Projekt som verkar för en ökad jämlikhet i hälsa prioriteras. Målet är ökad samverkan med föreningar och frivilligorganisationer och spridning av folkhälsoarbetet.	Tre föreningar ansökte och beviljades bidrag. EFU – har anlagt en balansbana i Erikstorp för att uppmuntra till ökad spontan fysisk aktivitet. Hestrafors IF – inköp av pingisbord för att börja erbjuda bordtennis för ungdomar. Stort intresse på vårterminen. 15 välbesökta träningar för ungdomar och 6 för vuxna. Under sommaren slutade några ledare och därefter kom inte grupperna igång. Lärdom från föreningen; det måste finnas ett ordentligt driv i ledargruppen från start. Aktiviteter driver inte sig själva. BSK, Bollebygds sportklubb uppstart av Judo 60+. Träning för äldre, inriktad på fallteknik och balans. Uppskattad och välbesökt ”prova-på” i samband med årets seniormässa. Ett vägarbete har inneburit sämre tillgänglighet till deras lokal på Björnskogsvallen. Detta gjorde det svårt för flera äldre att komma, men det blev till slut fyra deltagare som fullföljde kursen.
	Sedan 2022 delar Bollebygds kommun ut ett tillgänglighetspris för att lyfta fram och belöna företag, föreningar och organisationer som har bidragit i arbetet med att göra kommunen mer tillgänglig för alla. Priset ska uppmärksamma goda insatser som förbättrat livsvillkoren och tillgängligheten för	Priset tilldelades Bollebygd Hulta Golfklubb för deras arbete med att göra golfen mer tillgänglig. De har införskaffat en paragolfer samt erbjudit gratis greenfee för paragolfare. <i>(insats sker utanför avtalet och finansieras med kommunala medel)</i>

	personer med funktionsnedsättningar. Insatserna kan röra sig om ökad fysisk tillgänglighet men också exempelvis information/kommunikation och bemötande. <i>(insats sker utanför avtalet och finansieras med kommunala medel)</i>	
--	---	--

Övrigt

Samverkan sker mellan kommunen och de föreningar som har tilldelats projektmedel från DRNS för att arbeta med att stärka barn och ungas förutsättningar för fullföljda studier.

Lokal aktivitet i samband med Vandrings dag i september. Samverkan med svenska turistföreningen och Hestrafors IF.

Införande av fysisk aktivitetslots i Bollebygd utifrån projektet med fysisk aktivitet i samverkansgruppen Strategi för Hälsa (Närvårdssamverkan).

Arbete med Finger-studien för att främja den kognitiva hälsan bland äldre. Insatsen har kunnat genomföras tack vare extra projektmedel från DRNS. Projektet redovisas separat.